

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Филология, әдебиеттану және әлем тілдері факультеті
Қазақ әдебиетінің тарихы және теориясы кафедрасы

Филология, әдебиеттану және
әлем тілдері факультеті
Ғылыми кеңесінің мәжілісінде бекітілді
№ _____ хаттама « _____ » _____ 2014 ж.
Факультет деканы
_____ Ө.Әбдиманұлы

СИЛЛАБУС

«Әлемдік әдеби үдеріс контексіндегі Қазақстанның ұлттық әдебиеті» пәні бойынша

Мамандығы – 6D021400-әдебиеттану

Дәріскер: Қанипаш Қайсақызы Мәдібаева, қазақ әдебиеті тарихы және теориясы кафедрасының профессоры, филология ғылымдарының докторы; жұмыс – 377-33-39 (13-30), үй – 255-62-51, ұялы байланыс – 8702 2139775 e-mail: каб.: 325

Оқытушы (практикалық, семинар, зертханалық сабақтар): Қанипаш Қайсақызы Мәдібаева, қазақ әдебиеті тарихы және теориясы кафедрасының профессоры, филология ғылымдарының докторы; жұмыс – 377-33-39 (13-30), үй – 255-62-51, ұялы байланыс – 8702 2139775 e-mail: каб.: 325

Мақсаты: «Әлемдік әдеби үдеріс контексіндегі Қазақстанның ұлттық әдебиеті» негізгі курсы филология мамандығы бойынша оқитын докторанттарға арналған оқу-әдістемелік кешен. Қазіргі қазақ әдебиетінің даму үдерістерін ашып, әдебиет жанрларының түрлерін және ондағы идеялық-көркемдік ізденістерді ашу. Әр жанрдың өзіне тән сипатын, мазмұндық-көркемдік ерекшеліктерін таныту. Саяси еркіндікке ие болғаннан кейінгі әдебиет әлеміндегі сапалық өзгерістерді, басқаша айтқанда, ұлттық идея, ұлттық болмыс, жаңа көзқарас пен дүниетаным тұрғысынан жазылған туындылардың табиғатын, даму бағдарын жан-жақты таныстыру мақсат етілді.

□ **Міндеттері:** Бұл пән бүгінгі әдебиеттану шығармаларымен тығыз байланыста өтілетіндіктен төмендегідей міндеттерді атқаруға бағытталады:

- Қазіргі қазақ әңгімелерін жаңа көзқарас пен уақыт талаптары тұрғысынан салыстыра сөз етуді меңгерту;
- Прозалық шығармалардың (әңгіме, повесть, роман) жанрлық, тақырыптық, көркемдік ерекшеліктерін зерделеп оқыту;
- Жазушылардың қоғам, заман келбетін ашатын тақырыптарға жазылған туындылардағы ізденістерінің қыр-сырын ұғындыру;
- Қазіргі өлең өрнегінде қалыптаса бастаған құрылымдық жүйелерді аңдату;

- Қазақ поэзиясындағы ізденістерді, дәстүрлік пен жаңашылдықтың бір-біріне әсерін, өміршеңдігін таныту;
- Қазіргі қазақ өлеңдері танымдық тұрғыдан дидактикалық және лирикалық өлең болып бөлінетінін ұғындыру;
- Поэзиялық және прозалық мәтіндермен жұмыс жүргізу барысында поэтикалық талдау әдістерін меңгерту, т.б.

□ **Модуль бойынша оқытудың нәтижелері** (күзырет жүйесіндегі пәндердің біріккен нәтижелері, маманданымды қараңыз) қазақ әдебиеті саласына қатысты пәндерді терең, ғылыми шығармашылық ізденіспен оқып, меңгеруге әкеледі.

Жалпы күзырет:

құралдық: тәуелсіздік кезең әдебиетінің идеялық-тақырыптық, поэтикалық әлемін танып, талдаудың әртүрлі жолдарын, амал-тәсілдерін, текстологиялық талдаудың әдістерін еркін меңгерту.

тұлғааралық: тәуелсіздік кезеңдегі әдебиетті тарихи-типологиялық тұрғыдан салыстыра сөз ету дағдыларын меңгерту, поэзиялық шығармалар поэтикасының ерекшеліктерін айқындауға студенттердің ізденісін ескеру, ой еркіндігін беру, жеке пікір айтуға, оны дәлелді қорғай білуге, қарсыластар ұстанымын біліп, құрметтеуге, даулы мәселелерде бейбіт шешім таба білу қабылеттілігін арттырады.

жүйелік: Қазіргі қазақ әдебиетіндегі шығармаларды талдау мен зерттеудің әдітері мен әдістемелерін меңгерту, теориялық білімін практикамен ұштастырып, жүйелі толықтырып отыру дағдыларын игеру.

- Пәндік күзырет:

Қазіргі қазақ әдебиетіндегі шығармаларды идеялық-тақырыптық тұрғыдан, жанрлық, көркемдік жүйе бойынша талдай оқыту студенттің білімін теориялық және практикалық тұрғыдан жүйелі толықтырып отыру дағдыларын игертеді. Шығарма мәтіндерімен жұмыс жүргізу барысы текстологиялық талдау әдістерін еркін меңгертеді.

□ **Пререквизиттері:** әдебиет тарихы, әдебиеттануға кіріспе, тәуелсіздік кезеңдегі проза, поэзия.

□ **Постреквизиттері:** «Текстология», «Әдебиет теориясы», «Әдеби жанрлары».

ПӘННІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН МАЗМҰНЫ

Апта	Тақырыптың аталуы	Сағат саны	Бағасы
1	Модуль.		
1	1. Дәріс. XX ғ.б. қазақ әдебиетіндегі негізгі бағыттар	2	
	1. Практикалық (зертханалық) сабақ. XX және XXI ғ.б. қазақ әдебиетіндегі ағым-бағыттар	1	10
	1. ДООЖ. Қазақ әдебиетіндегі ағым-бағыттар	1	2
2	2. Дәріс. XX ғ.б. әдебиеттегі жанрлық ізденістер	2	

	2. Практикалық (зертханалық) сабақ. Әдеби жанрлардың дамуы	1	10
	1. ДООЖ. Әдеби жанр	1	5
3	2. Дәріс. С.Торайғыров поэзиясындағы ағартушылық идея	2	
	1. Практикалық (зертханалық) сабақ. С.Торайғыров поэзиясындағы ұлтжандылық	1	10
	3. ДООЖ. Идея мен тақырып	1	5
2 Модуль			
	4. Дәріс. Дулатов поэзиясындағы ұлт-азатшыл идея	2	
	4. Практикалық сабақ. Дулатов поэзиясындағы ұлт-азатшыл идея	1	10
	2. ДООЖ. Оян қазақ шығармасының идеясы	1	5
5	5. Дәріс. Мағжан Жұмабаев шығармашылығындағы идеялық-көркемдік ізденістер	2	
	5. Практикалық сабақ. М. Жұмабаев поэзиясындағы лиризм мен суреткерлік шеберлік	1	10
	5. ДООЖ. М. Жұмабаев лирикасы	1	5
6	6. Дәріс. Ұлы Отан соғысы жылдарындағы қазақ әдебиеті. Әдеби дамуға төтенше жағдайдың әсері. Жанрлар жүйесіндегі өзгерістер. Публицистика және проза	2	
	6. Практикалық сабақ. Проза жанры және Б.Бұлқышевтің публицистикасы	1	10
	6. ДООЖ. Жанрлар жүйесіндегі өзгерістер	1	5
7	7. Дәріс. Ұлы Отан соғысы жылдарындағы қазақ поэзиясы. Жазба ақындар және халық поэзиясы	2	
	7. Практикалық сабақ. Қазақ ақындары шығармашылығындағы соғыс және адам, заман тақырыбы	1	10
	7. ДООЖ. Соғыс тақырыбындағы проза	1	3
	Аралық бақылау		100
	MIDTERM EXAM (ауызша)		100
	Барлығы		200
3 Модуль			
8	8. Дәріс. Соғыс жылдарындағы халық поэзиясы, драматургия және әдебиеттану	2	
	8. Практикалық сабақ. Халық поэзиясындағы соғыс. Отан, Ерлік тақырыптары. Жазба поэзияға ықпалы және одан үйрену	1	10
	8. ДООЖ. Б. Момышұлы шығармаларындағы ерлік тақырыбы	1	3

9	9. Дәріс. Ж.Жабаевтың өмірі мен шығармашылығы	2	
	9. Практикалық сабақ. Жамбыл және халық поэзиясы өкілдері	1	10
	9. ДООЖ. Жамбыл өлеңдерінің	1	3
10	10. ДӘРІС. Қ.АМАНЖОЛОВТЫҢ ӨМІРІ МЕН ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫ	2	
	10. Практикалық сабақ. Қ.Аманжолов және қазақ өлеңі	1	10
	10. ДООЖ. АҚЫН ЖӘНЕ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ	1	3
11	11.Дәріс. 1960-2000 жылдардағы қазақ әдебиеті, оның даму ерекшелігі	2	
	11.Практикалық сабақ. Қазақ әдебиетіндегі әңгіме-повесть жанрларының көркемдік қырлары	1	10
	11.ДООЖ. ӘҢГІМЕ ЖАНРЫНДАҒЫ МОТИВТЕР	1	3
12	12.Дәріс. 1960-2000 жылдар әдебиетіндегі проза дамуының бағыттары	2	
	12. Практикалық сабақ. Қазақ прозасындағы тұлға концепциясы	1	10
	12. ДООЖ. ПРОЗАДАҒЫ КОНЦЕПЦИЯ МӘСЕЛелері	1	2
13	13. Дәріс. 1960-2000 жылдар әдебиетіндегі тарихи тақырыптың игерілуі	2	
	13. Практикалық сабақ. Қазіргі қазақ повестеріндегі заман шындығы	1	10
	13. ДООЖ . РОЗА МҰҚАНОВА ПОВЕСЕРІ	1	2
14	14. Дәріс. Тәуелсіздік жылдарындағы қазақ әдебиеті, оның даму ерекшелігі	2	
	14. Практикалық сабақ. Әдебиет пен өнер – ұлттық идеологияның күретаыры	1	10
	14. ДООЖ. ӘДЕБИЕТ АРДЫҢ ІСІ	1	2
15	15. Дәріс. Тәуелсіздіктің тарихи идеясы және тәуелсіздік жылдардағы қазақ поэзиясының даму үрдісі	2	
	15. Практикалық сабақ. Тәуелсіздік және руханият мәселелері	1	10
	15. ДООЖ. Тәуелсіздік тұсындағы проза шынайылығы	1	2
	2 Аралық бақылау		100
	Емтихан		100
	Барлығы		400

Негізгі оқулықтар мен оқу құралдары:

1. Қабдолов З. Сөз өнері – Алматы: Санат, 2002
2. Кәкішев Т. Қазақ әдебиеті сынының тарихы. – Алматы: Санат, Фолиант 2012
3. Қазақ әдебиетінің тарихы. 10 томдық – Алматы: ҚазАқпарат, 2010
4. Қазақ әдебиетінің қысқаша тарихы. 2 томдық. I том. - Алматы, 2003
5. Қаратаев М., Нұртазин Т., Қирабаев С. Қазақ совет әдебиеті. - Алматы; Мектеп, 1971
6. Қаратаев М., Нұртазин Т., Қирабаев С. Қазақ совет әдебиеті. 1-бөлім. Алматы: Мектеп, 1985
7. Сүйіншәлиев Х. Қазақ әдебиетінің тарихы. – Алматы: Санат, 2006
8. Қирабаев С. Кенес дәуіріндегі қазақ әдебиеті. - Алматы, 2014
9. 1940-60 жылдардағы қазақ әдебиеті. – Алматы: Ғылым, 2011
10. Қазақ әдебиетінің тарихы. 10 томдық. - Алматы: ҚАЗ ақпарат, 2005...
11. Базарбаев М. Замана тудырған әдебиет. – Алматы: Ғылым, 1996
12. Әбдиманұлы Ө. XX ғасыр басндығы қазақ әдебиеті. Алматы, 2012
13. Бисенғали З. Қазақ прозасы. 2-т. – Алматы: Арыс, 2010
14. Темирболат А.Б. Категории хронотопа и темпорального ритма в литературе. – Алматы, 2009
15. Бисенғали З. Қырқыншы – алпысыншы жылдардағы қазақ әдебиеті. - Алматы, Қазақ университеті, 2012
16. Дадебаев Ж. Қазіргі қазақ әдебиеті. - Алматы: Қазақ университеті, 2011.
17. XXI ғасырдағы қазақ әдебиеті Алматы: Арда, 2011
18. Қ. Мәдібай Көркемдік кеңістігі Қазақ университеті, Алматы. 2015
19. Б. Майтанов М. Әуезов және қазіргі қазақ әдебиетінің даму үдерістері 2013
20. Бисенғали З., Манкеева Ж. Қазақ филологиясы: Егіз негіз, - Алматы: Арыс, 2010.

Қосымша әдебиеттер:

1. Белянин В.П. Психолингвистические аспекты художественного текста. – М., 2012
2. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М., 1981.
3. Гюббенет И.В. Основы филологической интерпретации художественного текста. – М., 2000
4. Елеукенова Г.Ш. Поэтика казахского рассказа: Литературоведческое исследование. – Алматы, 2004.
5. Задорнова В.Я. Восприятие и интерпретация художественного текста. – М., 2011
6. Рустемова К.Р. Поэтика прозы Ануара Алимжанова. – Алматы, 2013
7. Силантьев И.В. Газета и роман. Риторика дискурсных смешений. – М., 2006
8. Томашевский Б.В. Теория литературы. Поэтика. – М., 2005
9. Шабес В.Д. Событие и текст. – М., 2000.

Академиялық тәртіп пен этика саясаты

Жұмыстардың барлық түрін көрсетілген мерзімде жасап тапсыру керек. Кезекті тапсырманы орындамаған немесе 50%-ден кем балл алған студенттер бұл тапсырманы қосымша кесте бойынша қайта жасап, тапсыруына болады. Орынды себептермен зертханалық сабақтарға қатыспаған студенттер оқытушының рұқсатынан кейін лаборанттың қатысуымен қосымша уақытта зертханалық жұмыстарды орындауға болады. Тапсырмалардың барлық түрін өткізбеген студенттер емтиханға жіберілмейді. Бағалау кезінде студенттердің сабақтағы белсенділігі мен сабаққа қатысуы ескеріледі. Толерантты болыңыз, яғни өзгенің пікірін сыйлаңыз. Қарсылығыңызды әдепті күйде білдіріңіз. Плагият және басқа да әділетсіздіктерге тыйым салынады. СӨЖ, аралық бақылау және

қорытынды емтихан кезінде көшіру мен сыбырлауға, басқа біреудің жазған тапсырмаларын көшіруге, басқа студент үшін емтихан тапсыруға тыйым салынады. Курстың кез келген ақпаратынан хабарсыз студент “F” деген баға алады. Өздік жұмыстарын (СӨЖ) орындау барысында, оларды қорғау мен тапсыруға қатысты және де өткен материал бойынша қосымша ақпарат алу үшін, сондай-ақ барлық туындаған сұрақтар бойынша кеңес алу үшін оқытушыға оның офис-сағаты кезінде қайрылсаңыз болады.

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Балдардың сандық эквиваленті	% мәні	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
F	0	0-49	Қанағаттанарлықсыз
I (Incomplete)	-	-	Пән аяқталмаған (GPA есептеу кезінде есептелінбейді)
P (Pass)	-	-	«Есептелінді» (GPA есептеу кезінде есептелінбейді)
NP (No Pass)	-	-	«Есептелінбейді» (GPA есептеу кезінде есептелінбейді)
W (Withdrawal)	-	-	«Пәннен бас тарту» (GPA есептеу кезінде есептелінбейді)
AW (Academic Withdrawal)	-	-	Пәннен академиялық себеп бойынша алып тастау (GPA есептеу кезінде есептелінбейді)
AU (Audit)	-	-	«Пән тыңдалды» (GPA есептеу кезінде есептелінбейді)
Атт-ған		30-60 50-100	Аттестатталған
Атт-маған		0-29 0-49	Аттестатталмаған
R (Retake)	-	-	Пәнді қайта оқу

Кафедра мәжілісінде қарастырылды
№ 47 хаттама «17» маусым 2014 ж.

Кафедра меңгерушісі ф.ғ.д., профессор _____ А.Б. Темірболат

Дәріс оқушы ф.ғ.к., доцент _____ Қ.Қ. Мәдібаева

